

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΚΛΑΔΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ 2^ο ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Π. Κανελλοπούλου 4 - 101 77 ΑΘΗΝΑ
Αρμόδιος: Α/Υ ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ Γεώργιος
Τηλέφωνο: 210 6916719 – Τηλ/τυπο 210 6983934
Αριθ. Πρωτ: 7100/22/4α

Αθήνα, 17 Ιουνίου 2005

ΠΡΟΣ: Όλες τις Υπηρεσίες
της Ελληνικής Αστυνομίας.
ΚΟΙΝ: Υπουργείο Δημόσιας Τάξης

ΘΕΜΑ: Οι προσαγωγές ατόμων ως προληπτική και κατασταλτική ενέργεια στην άσκηση της αστυνομικής αρμοδιότητας.

1. Στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα ο αστυνομικός καλείται να λειτουργήσει μέσα από συλλογικές διαδικασίες που στηρίζονται στη συνεργασία Αστυνομίας και κοινωνίας. Ο ρόλος του καθίσταται πλέον πολυδιάστατος, πολύμορφος και καθοριστικός, ώστε να επιβάλλεται η προώθηση σύγχρονων μορφών αστυνόμευσης, επικεντρωμένων στην επίλυση των προβλημάτων της καθημερινότητας των τοπικών κοινωνιών και η εφαρμογή τακτικών και πρακτικών, ικανών να αυξήσουν την αποτελεσματικότητά του, με απόλυτο πάντα σεβασμό στα δικαιώματα των πολιτών.

2. Η πρακτική της προσαγωγής πολιτών στο αστυνομικό κατάστημα προς εξακρίβωση της ταυτότητάς τους και συλλογή στοιχείων προς διερεύνηση τυχόν τελεσθέντος ή αποτροπή προπαρασκευαζομένου εγκλήματος, προβλέπεται από το άρθρο 74 παρ. 15 περ. θ' του Π.Δ.141/1991, όπου ορίζεται ότι ο αστυνομικός σκοπός *“Οδηγεί στο αστυνομικό κατάστημα για εξέταση άτομα τα οποία στερούνται στοιχείων αποδεικτικών της ταυτότητάς τους ή τα οποία, εξαιτίας του τόπου, του χρόνου, των περιστάσεων και της συμπεριφοράς τους δημιουργούν υπόνοιες διάπραξης εγκληματικής ενέργειας”*. Στη συνέχεια της ίδιας διάταξης ορίζεται ότι *“Τα προσαγόμενα στο αστυνομικό κατάστημα άτομα δέον όπως μη παραμένουν σ' αυτό πέραν του χρόνου, ο οποίος είναι απολύτως αναγκαίος για τον σκοπό για τον οποίο προσήχθησαν”*. Περαιτέρω, από το άρθρο 95 παρ. 1 του ιδίου Π.Δ. προβλέπεται ότι *“Σε περίπτωση διάπραξης οποιουδήποτε εγκλήματος, η Ελληνική Αστυνομία οφείλει να επιλαμβάνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, για τη βεβαίωσή του, τη συλλογή των αποδείξεων και πειστηρίων, την αναζήτηση και σύλληψη του δράστη και την παράδοσή του στην αρμόδια δικαστική αρχή. Προς τούτο δύναται η Αστυνομία να προσκαλεί ή προσάγει, για εξέταση στα Αστυνομικά καταστήματα τα άτομα, για τα οποία υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι ενέχονται στη διάπραξη του εγκλήματος”*.

3. Από το άρθρο 96 παρ. 3 του Π.Δ. 141/1991 προβλέπεται ότι *“Σωματικές έρευνες, έρευνες σε μεταφορικά μέσα και μεταφερόμενα αντικείμενα και έρευνες σε ιδιωτικούς χώρους μη προσιτούς στο κοινό που δεν υπάγονται στην έννοια της κατοικίας, γίνονται όταν υπάρχει σοβαρή υπόνοια τελέσεως αξιολογούμενου πράξεως ή απόλυτη ανάγκη”*. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 119 περιπτ. δ’ του ιδίου Π.Δ. *“Όταν υπάρχει υπόνοια φυγής, ένεκα της προηγούμενης διαγωγής ή της συμπεριφοράς που δείχνει το πρόσωπο που συλλαμβάνεται, δεσμεύεται με χειροπέδες, για την πρόληψη απόδρασης”*.

4. Όπως είναι γνωστό, από λειτουργική άποψη, η Αστυνομία διακρίνεται σε *διοικητική και δικαστική*. Η πρώτη, πέραν από την άσκηση καθαρώς διοικητικών καθηκόντων (εφαρμογή κανόνων διοικητικού δικαίου), έχει ως έργο την πρόληψη του εγκλήματος. Ενεργεί λοιπόν, έξω από τη σφαίρα της ποινικής δικαιοδοσίας της Πολιτείας. Η δεύτερη ασκεί καθήκοντα ανακριτικά (προκαταρκτική εξέταση και προανάκριση), όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 251 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, με σκοπό τη *“συλλογή και διατήρηση των αποδείξεων και προς εξασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος”*. Αναπτύσσει δηλαδή, τη δραστηριότητά της στο πεδίο της *καταστολής* του εγκλήματος, γι’ αυτό και ο χαρακτήρας της είναι οιονεί δικαστικός, αφού προετοιμάζει την πληρέστερη και ασφαλέστερη άσκηση της δικαιοδοσίας των ποινικών δικαστηρίων.

5. Στο πλαίσιο άσκησης της προληπτικής δραστηριότητας της Ελληνικής Αστυνομίας, για την αποτελεσματική πρόληψη, είναι αναγκαίο να παρέχεται στο προσωπικό της σημαντικό πεδίο ελιγμών και πρωτοβουλιών κατά την εκτέλεση της αποστολής της. Η μορφή με την οποία εκδηλώνεται συνήθως, η ως άνω προληπτική δράση της Αστυνομίας έχει το χαρακτήρα σωματικών ερευνών, ερευνών μεταφορικών μέσων, ελέγχου προσώπων ή χώρων κ.λ.π. ***Σε κάθε περίπτωση όμως, οι ενέργειες των οργάνων της διέπονται από την αρχή της νομιμότητας (άρθρα 103 παρ. 1 και 120 παρ. 2 Συντάγματος)***. Η αστυνομική εξουσία δε νοείται ως αυτοτελής ή αυτόνομη, ούτε ισχύει το δόγμα *“ο σκοπός αγιάζει τα μέσα”*. Κάθε δημοκρατικό κράτος δικαίου αυτοκαθορίζει τους κανόνες βάσει των οποίων δρουν τα όργανά του. Βασική προϋπόθεση ύπαρξης και λειτουργίας του δημοκρατικού κράτους δικαίου θεωρείται, μεταξύ άλλων, η αναγνώριση ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων υπέρ των πολιτών (άρθρο 4 κ.επ. Συντάγματος). Ειδικότερα, οι αστυνομικοί έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται με ***σεβασμό στην ανθρώπινη αξία***, όπως επιβάλλεται από τη θεμελιώδη αρχή της έννομης τάξης μας (άρθρο 2 παρ.1 Συντάγματος) και από τον Κώδικα δεοντολογίας του αστυνομικού (Π.Δ. 254/2004). Περιστατικά που έχουν επισημανθεί από το Συνήγορο του Πολίτη, καθώς και αυτά που έρχονται κατά καιρούς στη δημοσιότητα από άλλους φορείς και τα Μ.Μ.Ε. και αφορούν αντικανονικούς ελέγχους και προσαγωγές, εκθέτουν δημόσια την Ελληνική Αστυνομία και πρέπει να εκλείψουν.

6. Κατ' αρχήν, ως προς τη διενέργεια σωματικών ερευνών, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η **“σοβαρή υπόνοια τελέσεως αξιόποινης πράξης ή απόλυτη ανάγκη”** (άρθρο 96 παρ.3 Π.Δ. 141/1991). Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών πρέπει να βασίζεται σε ειδικά αντικειμενικά ή υποκειμενικά στοιχεία, τα οποία να είναι **επαρκή** και **πρόσφορα** να δικαιολογήσουν κατά νόμο τη σωματική έρευνα. Η έννοια των **“υπονοιών”** ή της **“απόλυτης ανάγκης”** είναι ωστόσο, αναπόσπαστα συνδεδεμένη με το πρόσωπο εκείνου στον οποίο παρέχεται από το νόμο το δικαίωμα να τις αξιολογεί, δηλαδή του επιληφθέντα αστυνομικού. Όπως είναι γνωστό, σε κανένα νομοθετικό κείμενο δεν περιλαμβάνεται ορισμός της έννοιας του υπόπτου ή των υπονοιών. Γίνεται όμως δεκτό ότι **υπόνοια είναι η πιθανολογική κρίση κάποιου (αρμοδίου) προσώπου, ο επαγωγικός του συμπερασμός, περί τέλεσης εγκλήματος, στην οποία κρίση ή συμπερασμό καταλήγει με τη δεδομένη ψυχολογική του συγκρότηση αξιολογώντας τις κατ' αυτό υφιστάμενες ενδείξεις (βλ. Ν. Λίβου. Η δικονομική θέση των καθ' ών υφίστανται υπόνοιες περί τελέσεως εγκλήματος. Ποιν. Χρ. ΜΕ, σελ. 1103 επόμε.).** Η αβεβαιότητα αυτή σχετικά με το περιεχόμενο των παραπάνω εννοιών, καταλήγει μοιραία σε αβεβαιότητα περί τη νομική τους φύση, δηλαδή περί τα δικαιώματα του υπόπτου προσώπου. Απλή υποστήριξη από τον ελεγχόμενο πολίτη της άποψης ότι για τη σωματική του έρευνα απαιτείται παρουσία εισαγγελέα - ανεξάρτητα από το γεγονός του εσφαλμένου της άποψης- δεν συνιστά ασφαλώς πράξη επίμεμπτη ή ύποπτη, όταν ο ελεγχόμενος αρκείται σε αυτό και δεν παρεμποδίζει ή δεν ασκεί βία κατά τον έλεγχο. Επομένως, μόνο το στοιχείο αυτό δεν αρκεί για τη θεμελίωση **“σοβαρής υπόνοιας”** ικανής να νομιμοποιήσει το επαχθές μέτρο της σωματικής έρευνας.

7. **Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3 του Συντάγματος, κανένας δεν καταδιώκεται ούτε συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται ούτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο περιορίζεται, παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος.** Όπως μάλιστα, γίνεται δεκτό, **σύλληψη είναι η υποβολή προσώπου στην φυσική εξουσία κρατικών οργάνων με σκοπό ή αποτέλεσμα την (προσωρινή έστω) στέρηση της ελευθερίας του.** Δεν αποτελεί αντιθέτως, σύλληψη (και άρα ούτε περιορισμό της προσωπικής ελευθερίας), αλλά περιορισμό της ελευθερίας κινήσεως, το σταμάτημα ύποπτου πεζού ή οχήματος από αστυνομικό όργανο για τον έλεγχο της ταυτότητας ή τον έλεγχο της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος, έστω και αν οι έλεγχοι αυτοί συνεπάγονται ενδεχομένως μετάβαση στο αστυνομικό τμήμα, από όπου ο ελεγχόμενος αφήνεται ελεύθερος μόλις περατωθεί, εντός εύλογου χρόνου, ο έλεγχος (βλ. Π. Δαγτόγλου. Ατομικά Δικαιώματα. 1999, σελ. 230 επόμε.).

8. Η προσαγωγή του υπόπτου στο αστυνομικό κατάστημα συνιστά εξ' ορισμού, ένα επαχθές καταναγκαστικό μέτρο που αναφέρεται στην ελευθερία κίνησης του πολίτη, δοθέντος ότι στην περίπτωση αυτή το άτομο τίθεται υπό τη φυσική εξουσία του αστυνομικού, πολλές φορές μάλιστα με δέσμευση.

Ενόψει του χαρακτήρα του μέτρου αυτού, επιβάλλεται όπως *η όλη διαδικασία των προσαγωγών συνδυάζεται με προσήλωση στο σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και στα ατομικά δικαιώματα του πολίτη*, δικαιώματα που αποτελούν κατάκτηση του νομικού πολιτισμού μας, *καθόσον ακόμη και η πρόληψη και δίωξη του εγκλήματος δεν επιτρέπεται να γίνεται έναντι οποιουδήποτε τιμήματος.*

9. Ειδικότερα, οι ως άνω διατάξεις του Π.Δ.141/1991 πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται, κατά την ορθή τους έννοια, υπό το πρίσμα της προαναφερόμενης συνταγματικής επιταγής. Η επίδειξη δελτίου ταυτότητας πρέπει, *κατ' αρχή, ν' απαλλάσσει* τον ελεγχθέντα από το ενδεχόμενο προσαγωγής για πρόσθετη εξακρίβωση στοιχείων. Ωστόσο, η προσαγωγή πολίτη που κατέχει αποδεικτικό στοιχείο της ταυτότητάς του επιτρέπεται στην περίπτωση που η *συμπεριφορά του* (και όχι απλώς ο τόπος, ο χρόνος ή οι περιστάσεις) κινεί υπόνοιες διάπραξης εγκλήματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 74 παρ. 15 περ. θ' του Π.Δ. 141/1991. Προσαγωγή προσώπων προς εξακρίβωση της (ανεπισημώς λεγομένης) *‘δικαστικής ταυτότητας’* (δηλαδή του αν τυχόν φυγοδικούν), πέραν του ήδη επιδειχθέντος δελτίου αστυνομικής ταυτότητας, αδιακρίτως και χωρίς αιτιώδη σύνδεση προς εγκληματική ενέργεια, δεν είναι σύννομες, καθόσον αντιβαίνουν κατ' αρχή, στον ανωτέρω συνταγματικό κανόνα. Συναφώς, επισημαίνεται ότι ενδεχόμενος υψηλός βαθμός εγκληματικότητας σε συγκεκριμένο δημόσιο χώρο επιτρέπει, προφανώς, την πύκνωση της αστυνόμευσης αυτού και την επέμβαση εφόσον αναφύεται η παραμικρή *εξατομικευμένη* ένδειξη, όχι όμως και την αντιμετώπιση όλων των παρατυχόντων πολιτών ως εκ προοιμίου υπόπτων, αφού οι πολίτες δεν υποχρεούνται να συνδέουν προς ορισμένο *‘νόμιμο’* σκοπό τη φυσική τους παρουσία σε δημόσιο χώρο (βλ. *Ζωή Παπαϊωάννου. Περιεχόμενο και όρια της αστυνομικής εξουσίας. 2004, σελ. 354 επ.*).

10. Περαιτέρω, η δέσμευση των προσαγομένων με χειροπέδες πρέπει να γίνεται μόνο όταν η προηγούμενη διαγωγή ή συμπεριφορά του ατόμου δημιουργεί υπόνοια φυγής (άρ. 119 περ. δ' Π.Δ. 141/1991). Υπενθυμίζεται ότι την αστυνομική δράση (και τη διοικητική δράση γενικότερα) διέπουν οι αρχές της *αναγκαιότητας* και της *αναλογικότητας* (βλ. *Α. Τάχου. Το Δίκαιο της Δημόσιας Τάξης. 1990, σελ. 54 επ.*). Ειδικότερα, το μέτρο της δέσμευσης πρέπει να εφαρμόζεται μόνον εφόσον κρίνεται πράγματι αναγκαίο και η πιθανότητα της απόδρασης δεν αντιμετωπίζεται με άλλο ηπιότερο μέσο (π.χ. αυξημένη επιτήρηση). Απλή *“αρνητική”* συμπεριφορά των ελεγχομένων, η οποία άλλωστε εξηγείται από στοιχειώδες ένστικτο αυτοσυντήρησης, δεν συνιστά άνευ ετέρου λόγο δέσμευσης. Ο αστυνομικός έχει, από την ιδιότητά του και την ειδική κυριαρχική σχέση που τελεί, έννομη υποχρέωση άψογης συμπεριφοράς.

11. Επίσης, η προσαγωγή πολιτών *για προανακριτική εξέταση*, είτε αφορά κατηγορούμενο είτε μάρτυρα για συγκεκριμένο ποινικό αδίκημα, πρέπει ασφαλώς να χωρεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως άλλωστε προβλέπει ρητά και η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 95 παρ. 1 Π.Δ. 141/1991. Ειδικότερα, από τη διάταξη του άρθρου 251 Κ.Π.Δ. προβλέπεται η αρμοδιότητα των αστυνομικών ανακριτικών υπαλλήλων να συγκεντρώνουν χωρίς χρονοτριβές πληροφορίες για το έγκλημα και τους υπαιτίους, να εξετάζουν μάρτυρες και κατηγορούμενους και γενικά να ενεργούν οτιδήποτε είναι αναγκαίο για τη συλλογή και διατήρηση των αποδείξεων, καθώς και για την εξασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος, μετά από σχετική παραγγελία του εισαγγελέα ή αυτεπαγγέλτως στις περιπτώσεις αυτοφώρου κακουργήματος ή πλημμελήματος ή στις περιπτώσεις που από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος, κατά την κρίση πάντοτε του ενεργούντος ανακριτικού υπαλλήλου (άρθρο 243 παρ. 2 Κ.Π.Δ.). Ως τέτοιος ‘κίνδυνος’ θεωρείται και ο κίνδυνος να ματαιωθεί ή δυσχεραθεί η βεβαίωση του εγκλήματος, η ανακάλυψη του δράστη ή και η διενέργεια συγκεκριμένης προανακριτικής πράξης (βλ. *Α. Κονταξή Κώδικας Ποινικής Δικονομίας. 1994, σελ. 1223 επόμε.*). Στις ανωτέρω περιπτώσεις, όπου οι ανακριτικοί υπάλληλοι ενεργούν κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, καλούν τους μάρτυρες με τη διαδικασία των άρθρων 213 και 229 Κ.Π.Δ., ενώ τον κατηγορούμενο με εκείνη των άρθρων 270 επόμε. Κ.Π.Δ. Δηλαδή, η κλήση είναι έγγραφη (κλήση μάρτυρα μπορεί να γίνει και προφορικά σε κατεπείγουσες περιπτώσεις κατά το άρθρο 213 παρ. 2 Κ.Π.Δ.) και σε περίπτωση μη εμφάνισης για την προσαγωγή απαιτείται η έκδοση εντάλματος βίαιης προσαγωγής. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις του αυτοφώρου εγκλήματος ή κινδύνου από την καθυστέρηση (άρθρο 243 παρ. 2 Κ.Π.Δ.), ενόψει του επείγοντος των περιστάσεων, η προσαγωγή προς εξέταση των ως άνω προσώπων απαλλάσσεται εξαιρετικά των προαναφερόμενων διατυπώσεων (έγγραφη κλήση-έκδοση εντάλματος).

12. Σ’ ότι αφορά το χρόνο που είναι αναγκαίος για την ολοκλήρωση της διαδικασίας της προσαγωγής, επιβάλλεται, με κάθε προσπάθεια, να περιορίζεται στον *απολύτως αναγκαίο* προς τούτο. Επισημαίνεται ότι κάθε υπέρβαση του ως άνω χρόνου θα μπορούσε να προσλάβει ακόμη και διαστάσεις ποινικού αδικήματος (κατακράτηση παρά το Σύνταγμα κ.λ.π.). Ο σεβασμός της προσωπικότητας του πολίτη επιβάλλει όπως αυτός ενημερώνεται - έστω κατά προσέγγιση - για τον αναμενόμενο χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας εξακρίβωσης. Το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας προωθεί την οριστική λύση στο πρόβλημα με την ηλεκτρονική διασύνδεση των αστυνομικών τμημάτων με κεντρική βάση δεδομένων όπου θα τηρούνται στοιχεία όλων των πολιτών που διώκονται νόμιμα. Η εν λόγω ηλεκτρονική εφαρμογή (Police on line) βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και αναμένεται η ολοκλήρωσή της.

13. Η Αστυνομία ενεργεί πάντα για τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης με σταθερή όμως προσήλωση στο σεβασμό της ανθρώπινης αξίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών, όπως αυτά κατοχυρώνονται στο διεθνές δίκαιο και την εσωτερική έννομη τάξη. Συναφώς, το Συμβούλιο της Επικρατείας που επεξεργάστηκε τις προαναφερόμενες διατάξεις του Π.Δ.141/1991, στα σχετικά πρακτικά συνεδρίασεως τονίζει ότι *“οι ενέργειες των αστυνομικών που εντάσσονται είτε στη γενική είτε στη δικαστική αστυνόμευση, κείνται εντός των ορίων του Συντάγματος και των Νόμων, περιέχουν δε ακριβή και λεπτομερειακή ρύθμιση, ενόψει και των δεδομένων της νομολογίας. Κατά συνέπεια, οι περιορισμοί που εισάγουν στα αντίστοιχα ατομικά δικαιώματα, πρέπει να θεωρηθούν ως κατ’ αρχήν ανεκτοί κατά το Σύνταγμα. Πρόκειται δε πάντοτε περί διατάξεων που έχουν λάβει πάγια διατύπωση και έχουν τύχει μακροχρόνιας εφαρμογής”*.

14. Ύστερα από τα ανωτέρω και στο πλαίσιο υλοποίησης της στρατηγικής μας, για σύγχρονη και αποτελεσματική Αστυνομία με κοινωνικές ευαισθησίες κοντά στον πολίτη, ορίζουμε ότι:

α. Οι αστυνομικοί δεν επιτρέπεται να συνδέουν την έννοια του υπόπτου διάπραξης εγκληματικής ενέργειας με τυχόν προκαταλήψεις τους για το χρώμα, το φύλο, την εθνική καταγωγή, την ιδεολογία και τη θρησκεία, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ηλικία, την αναπηρία, την οικογενειακή κατάσταση, την οικονομική και κοινωνική θέση ή άλλο διακριτικό στοιχείο του πολίτη, αλλά αποκλειστικά με εξατομικευμένες ενδείξεις που προκύπτουν από τη συμπεριφορά του.

β. Δεν επιτρέπεται να προσάγονται σε αστυνομικές υπηρεσίες άτομα, δεσμευόμενα μάλιστα με χειροπέδες, παρότι κατέχουν και επιδεικνύουν στους αστυνομικούς δελτίο ταυτότητας, όταν η προηγούμενη συμπεριφορά τους δεν δημιουργεί υπόνοιες ή δεν συνδέεται αιτιωδώς με διάπραξη εγκληματικής ενέργειας.

γ. Πολίτες που προσάγονται στο αστυνομικό κατάστημα για την εξακρίβωση της ταυτότητάς τους και τη συλλογή στοιχείων προς διερεύνηση τυχόν τελεσθέντος ή αποτροπή προπαρασκευαζομένου εγκλήματος πρέπει να παραμένουν σε αυτό μόνον κατά τον απολύτως αναγκαίο προς τούτο χρόνο.

δ. Οι αστυνομικοί πρέπει να τηρούν, τόσο κατά τον επί τόπου έλεγχο όσο και εντός των αστυνομικών Υπηρεσιών, στον απόλυτο βαθμό, τους κανόνες του Κώδικα αστυνομικής δεοντολογίας.

ε. Οι προσαγωγές πολιτών στο αστυνομικό κατάστημα, προκειμένου εξεταστούν προανακριτικά, πρέπει να γίνονται κατ’ εφαρμογή όσων προβλέπονται στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

στ. Οι απαντήσεις που δίδονται προς τους πολίτες ή προς το Συνήγορο του Πολίτη, όταν ζητούνται διευκρινίσεις για ενέργειες κατά τους αστυνομικούς ελέγχους και τις προσαγωγές, πρέπει να είναι αιτιολογημένες και ύστερα από διερεύνηση της συνδρομής όλων των προϋποθέσεων που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις. Δεν επιτρέπεται η παράκαμψη της αιτιολογίας με απλή αναφορά του τύπου *“Όλες οι υπηρεσιακές ενέργειες υπήρξαν σύννομες”* ή *“μέσα στο πλαίσιο των ισχυουσών διατάξεων”*. Η εξέταση του καταγγέλλοντα, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 26 παρ.3 του Π.Δ. 22/1996, είναι απαραίτητη, προκειμένου μην εγείρονται υπόνοιες πρόθεσης συγκάλυψης τυχόν παρανομιών από τους αστυνομικούς.

15. Οι διευθυντές, διοικητές και προϊστάμενοι όλων των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας παρακαλούνται όπως προβούν σε λεπτομερή ανάπτυξη της παρούσας κατά τις πραγματοποιούμενες συγκεντρώσεις του προσωπικού τους και ασκούν συνεχή και ουσιαστική καθοδήγηση και έλεγχο για το αντικείμενο του θέματος. Επιπλέον, οι Γενικοί Επιθεωρητές, οι Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυντές και οι Διευθυντές των Υπηρεσιών επιπέδου Διεύθυνσης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, εκδηλώνουν το συνεχές ενδιαφέρον τους και ασκούν εποπτεία και έλεγχο για την πιστή εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και της παρούσας εγκυκλίου διαταγής μας.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΓΕΛΑΚΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Για την αντιγραφή
Αθήνα, αυθημερόν
Το 2^ο Τμήμα Επιτελικού Σχεδιασμού
Διεύθυνσης Οργάνωσης-Νομοθεσίας /Α.Ε.Α.

Γεώργιος ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ
Αστυν. Υποδ/ντής

